

Er zijn een drietal punten waar naar mijn mening in de teksten onvoldoende aandacht aan wordt besteed. Het gaat dan om begrippen als context, ethiek en integriteit van informatie.

Context

Context is een woord dat als het al wordt gebezigd het niet wordt gebruikt in de zin zoals een archivaris dat zou doen. Desondanks is dit begrip en de invulling daarvan essentieel voor de kwaliteit van de overheidsinformatie.

De context bij informatie geeft betekenis en heeft daarom een semantische waarde, het zegt iets over de herkomst van informatie, de kaders waarin zij is ontstaan, beheerd en gebruikt, de relatie met andere informatie en de mate van betrouwbaarheid. Context biedt als gevolg daarvan een belangrijke toevoeging om de informatie te kunnen waarderen, interpreteren, hergebruiken en beheren. Het biedt een gebruiker de mogelijkheid te bepalen of de informatie als betrouwbaar te beschouwen is. Het bewaren van context is een vorm van bewaring van de verantwoording. Context kan beschouwd worden als een onderdeel van de goede, geordende en toegankelijke staat.

Juist context is het element dat een archief kenmerkt en anders laat zijn dan een documentaire verzameling of bibliotheek.

Hier is in de toelichting aandacht te besteden.

Ethiek

In de huidige digitale wereld van big data, algoritmes, robotisering, artificiële intelligentie, infosphere is het leggen van nadruk op ethische waarden zeker in de context van de overheid ook essentieel. Het gaat dan om ethische waarden als autonomie, democratie, gelijkwaardigheid, rechtvaardigheid, solidariteit, vertrouwen, vrijheid en waardigheid.

Aan deze ethische waarden die eigenlijk de basis zijn voor de waarden van documenten die genoemd worden in artikel 1.3 van het wetsvoorstel zou aandacht besteed kunnen worden in de toelichting, zeker gezien de reikwijdte van deze wet en het idee dat met deze wet ook de digitale overheidsinformatievoorziening wordt geregeld.

Integriteit

Bij het goed beheer zou de integriteit van informatie voorop moeten staan. Hoewel niet onbelangrijk gaat het dan niet direct om de integriteit van de inhoud van een document of een set gegevens.

Waar het in de context van deze wet om zou moeten gaan is de garantie dat het document of die set gegevens ongeacht de opgenomen inhoud tijdens dat beheer in stand zijn gebleven in de vorm zoals ze zijn ontstaan of ontvangen.

Elke inbreuk op de integriteit is een inbreuk op de betrouwbaarheid en bruikbaarheid. Een inbreuk raakt de waarde van de informatie en haar ethische grondslagen. In de vluchtige digitale wereld is integriteit één van kwaliteiten die constant aan bedreigingen wordt blootgesteld, zowel door interne organisatorische ontwikkelingen, technologische veranderingen, technologische turbulentie als beïnvloedingen en zelfs aanvallen van buiten (hacks ed.). Hier zou in de toelichting aandacht besteed moeten worden.

(op persoonlijke titel)

Rienk Jonker

23 /1/2020